Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
RIMVYDAS NORKUS
της 18ης Δεκεμβρίου 2025 [1]

Υπόθεση C-798/24 [Jautiva] [i]

Α κ.λπ.
παρισταμένου του:
Latvijas Republikas Saeima

[αίτηση του Latvijas Republikas Satversmes tiesa
(Συνταγματικού Δικαστηρίου, Λεττονία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Οδηγία (ΕΕ) 2017/1132 – Εταιρικό δίκαιο – Άρθρο 14, στοιχείο δ', σημείο ii – Ερμηνεία της φράσης "συμμετοχή στη διοίκηση, στην εποπτεία, ή στον έλεγχο της εταιρίας" – Υποχρέωση δυνάμει του εθνικού δικαίου για δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας – Προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 – Άρθρο 5 – Αρχές σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα – Άρθρο 6 – Νομιμότητα της επεξεργασίας – Αρχή της αναλογικότητας»

I. Εισαγωγή

1. Η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο, Λεττονία) [2] αφορά την υποχρέωση, δυνάμει του λεττονικού δικαίου, δημοσιοποίησης στο ευρύτερο κοινό ορισμένων συγκεκριμένων πληροφοριών που αφορούν τους μετόχους [3] ανωνύμων εταιριών [4] λεττονικού δικαίου. Οι εν λόγω πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του μητρώου εταιριών σε «μη ταυτοποιημένους χρήστες» [5]. Ως εκ τούτου, τα μέλη του κοινού δεν υποχρεούνται να αποδείξουν έννομο συμφέρον για την πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες.

2. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν η υποχρέωση παροχής των επίμαχων πληροφοριών επιβάλλεται από το δίκαιο της Ένωσης. Ζητεί, επομένως, από το Δικαστήριο να διευκρινίσει αν η έννοια των προσώπων που «συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία, ή στον

1 Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.

i Η ονομασία της παρούσας υπόθεσης είναι πλασματική. Δεν αντιστοιχεί στο πραγματικό όνομα κανενός διαδίκου.

2 Η οποία κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Νοεμβρίου 2024.

3 Οι επίμαχοι 17 μέτοχοι είναι φυσικά πρόσωπα.

4 Χάριν ευκολίας, θα αποκαλώ τις εν λόγω εταιρίες ανώνυμες εταιρίες.

5 Βλ. λεττονική νομοθεσία στο σημείο 9 των παρουσών προτάσεων.

έλεγχο της εταιρίας», κατά το άρθρο 14, στοιχείο δ', σημείο ii, της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου[6], περιλαμβάνει κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας κατά τρόπον ώστε ένα κράτος μέλος να υποχρεούται να διασφαλίσει τη δημοσιοποίηση ορισμένων πληροφοριών σχετικά με κάθε μέτοχο μιας τέτοιας εταιρίας κατά το άρθρο 16, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας. Σε περίπτωση κατά την οποία οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιοποιηθούν δυνάμει της οδηγίας 2017/1132, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν είναι ισχυρό το άρθρο 14, στοιχείο δ', σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 υπό το πρίσμα του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 του Χάρτη.

3. Το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο) ζητεί επίσης να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)[7] (στο εξής: ΓΚΠΔ), έχει την έννοια ότι επιτρέπει να καθίστανται διαθέσιμες στο κοινό τέτοιες πληροφορίες χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί έννομο συμφέρον για την πρόσβαση σε αυτές, προκειμένου να διασφαλιστούν ορισμένοι σκοποί, ήτοι: i) διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος και προστασία των συμφερόντων τρίτων, ii) πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων[8], και iii) παροχή αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν οι ανωτέρω στόχοι θα μπορούσαν εύλογα να επιτευχθούν με εξίσου αποτελεσματικό τρόπο, σύμφωνα με τη διαδικασία υποβολής αιτήσεως για την παροχή πληροφοριών περιορισμένης χρήσεως την οποία προβλέπει το λεττονικό δίκαιο[9].

4. Περαιτέρω, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η συλλογιστική της απόφασης Luxembourg Business Registers[10] –με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι είναι ανίσχυρη η απορρέουσα από το δίκαιο της Ένωσης απαίτηση κατά την οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίζουν ότι στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των εταιρικών και άλλων νομικών οντοτήτων που έχουν την εταιρική τους έδρα στην επικράτειά τους έχει πρόσβαση, σε κάθε περίπτωση, οποιοδήποτε μέλος του ευρύτερου κοινού– μπορεί να τύχει εφαρμογής στην περίπτωση δημοσιοποίησης πληροφοριών που αφορούν όλους τους μετόχους μιας ανώνυμης εταιρίας, μολονότι υφίσταται διαφοροποίηση μεταξύ του όγκου των πληροφοριών και των σκοπών της δημοσιοποίησής τους στις δύο περιπτώσεις.

6 ΕΕ 2017, L 169, σ. 46.

7 ΕΕ 2016, L 119, σ. 1.

8 Πρόκειται για τη χρηματοδότηση της διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής.

9 Όσον αφορά τις λεπτομέρειες της εν λόγω διαδικασίας, βλ. σημείο 20 των παρουσών προτάσεων. Βλ. επίσης σημεία 63 έως 65 των παρουσών προτάσεων.

10 Απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2022, Luxembourg Business Registers (C-37/20 και C-601/20, στο εξής: απόφαση Luxembourg Business Registers, EU:C:2022:912).

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

5. Ιδιαιτέρως κρίσιμα στην υπό κρίση υπόθεση είναι τα άρθρα 7, 8 και 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, οι αιτιολογικές σκέψεις 3, 7 και 8, τα άρθρα 14 και 16 της οδηγίας 2017/1132, καθώς και τα άρθρα 5 και 6 του ΓΚΠΔ.

B. Το λεττονικό δίκαιο

6. Το άρθρο 8 του Komerclikums (εμπορικού κώδικα)[11] φέρει τον τίτλο «Περιεχόμενο των καταχωρίσεων στο εμπορικό μητρώο». Το άρθρο αυτό προβλέπει στα σημεία 3 και 4 τα εξής:

«(3) Στο εμπορικό μητρώο καταχωρούνται οι ακόλουθες πληροφορίες για τις κεφαλαιουχικές εταιρίες:

[…]

3) το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας (εάν το πρόσωπο δεν διαθέτει αριθμό ταυτότητας, η ημερομηνία γεννήσεώς του, ο αριθμός και η ημερομηνία εκδόσεως του εγγράφου ταυτοποίησης, η χώρα έκδοσης και η εκδούσα αρχή) και τα καθήκοντα των μελών του διοικητικού συμβουλίου της κεφαλαιουχικής εταιρίας και των μελών του εποπτικού συμβουλίου (εφόσον η κεφαλαιουχική εταιρία διαθέτει τέτοιο συμβούλιο)·

4) η εξουσία των μελών του διοικητικού συμβουλίου να δεσμεύουν την εταιρία ατομικά ή από κοινού».

7. Το άρθρο 12 του εμπορικού κώδικα, επιγραφόμενο «Δημοσίευση στο εμπορικό μητρώο», ορίζει τα εξής:

«(1) Οι καταχωρίσεις στο εμπορικό μητρώο αντιτάσσονται έναντι των τρίτων από τη δημοσίευσή τους. […]

[…]»

8. Το άρθρο 235 του εμπορικού κώδικα, επιγραφόμενο «Πληροφορίες προς καταχώριση στο μητρώο μετόχων», ορίζει τα εξής:

«(1) Κάθε επικαιροποιημένη καταχώριση στο μητρώο μετόχων αναφέρει την επωνυμία της εταιρίας, τον αριθμό μητρώου, την καταστατική έδρα και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με το αν η εταιρία υπόκειται σε διαδικασία εκκαθάρισης ή αφερεγγυότητας, καθώς και τον τίτλο “Καταχώριση στο μητρώο μετόχων” στο οικείο έγγραφο και περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

1) τον αριθμό πρωτοκόλλου και την ημερομηνία καταχώρισης·

[11] Της 13ης Απριλίου 2000 (Latvijas Vēstnesis, 2000, αριθ. 158/160).

2) τον αύξοντα αριθμό της εγγραφής, με συνεχή αρίθμηση από την πρώτη καταχώριση στο μητρώο μετόχων·

3) τους αύξοντες αριθμούς των μετοχών·

4) τα στοιχεία των μετόχων:

   a) στην περίπτωση φυσικών προσώπων, το όνομα, το επώνυμο, τον αριθμό ταυτότητας (εάν το πρόσωπο δεν διαθέτει αριθμό ταυτότητας, την ημερομηνία γεννήσεώς του, τον αριθμό και την ημερομηνία εκδόσεως του εγγράφου ταυτοποίησης, τη χώρα εκδόσεως και την εκδούσα αρχή του εγγράφου) και τη διεύθυνση επικοινωνίας,

   b) για νομικά πρόσωπα και προσωπικές εταιρίες, την επωνυμία, τον αριθμό μητρώου και την καταστατική έδρα·

5) τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του μετόχου, εφόσον ο μέτοχος έχει ζητήσει από την εταιρία να χρησιμοποιεί τη διεύθυνση αυτή για την επικοινωνία μαζί του·

6) την κατηγορία, τον αριθμό και την ονομαστική αξία των μετοχών κάθε μετόχου καθώς και τον αριθμό των δικαιωμάτων ψήφου που αντιστοιχούν σε αυτές·

7) το καθεστώς καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου·

8) τον κοινό εκπρόσωπο των μετόχων ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 157 του παρόντος κώδικα, με αναγραφή των στοιχείων που διαλαμβάνονται στην παράγραφο 1, σημεία 4 και 5, του παρόντος άρθρου·

9) πληροφορίες σχετικά με τις μετοχές που απέκτησε η ίδια η εταιρία, με την αιτιολογία της απόκτησής τους.

[…]»

9. Το άρθρο 4.[10], πέμπτο εδάφιο, το άρθρο 4.[11], πρώτο εδάφιο, σημείο 2, το άρθρο 4.[15], πρώτο εδάφιο, σημείο 2, στοιχείο b, το άρθρο 4.[15], πρώτο εδάφιο, σημείο 3, στοιχείο a και το άρθρο 4.[15], δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, του likums «Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru» (νόμου περί του μητρώου εταιριών της Δημοκρατίας της Λεττονίας, στο εξής: νόμος περί του μητρώου εταιριών) [12], ορίζουν τα εξής:

«Άρθρο 4.[10] Δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που περιέχονται στο μητρώο εταιριών

[…]

Το μητρώο εταιριών παρέχει δωρεάν τις πληροφορίες και τα έγγραφα που αποτελούν δημόσια στοιχεία του φακέλου καταχώρισης (άρθρο 4.[15], πρώτο εδάφιο) μέσω διαδικτυακής διαβίβασης δεδομένων (συμπεριλαμβανομένης της μαζικής τηλεφόρτωσης).

[…]

[12] Της 20ής Νοεμβρίου 1990 (Latvijas Republikas Augstākās Padomes un Valdības Ziņotājs, 1990, αριθ. 49).

Άρθρο 4.[11] Πληροφορίες που πρέπει να δημοσιεύονται στον ιστότοπο του μητρώου εταιριών

Το μητρώο εταιριών διασφαλίζει ότι οι μη ταυτοποιημένοι χρήστες έχουν ελεύθερη πρόσβαση στον ιστότοπό του στις ακόλουθες πλέον πρόσφατες (πλέον επικαιροποιημένες) πληροφορίες για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές πράξεις που είναι καταχωρισμένες στα μητρώα που τηρούνται από το μητρώο εταιριών:

[…]

2) άλλες πληροφορίες που έχουν καταχωριστεί στο μητρώο.

[…]

Άρθρο 4.[15] Δημόσια και μη δημόσια στοιχεία του φακέλου καταχώρισης

Τα δημόσια στοιχεία του φακέλου καταχώρισης περιλαμβάνουν:

[…]

2) άλλες πληροφορίες που έχουν καταχωριστεί στο μητρώο:

[…]

b) στοιχεία που προκύπτουν από την καταχώριση στο μητρώο των μετόχων (εταίρων) κεφαλαιουχικής εταιρίας όσον αφορά τους μετόχους (εταίρους) της εταιρίας αυτής […],

3) τα ακόλουθα έγγραφα που περιλαμβάνονται στον φάκελο καταχώρισης:

a) στο εμπορικό μητρώο – […] την καταχώριση στο μητρώο μετόχων (εταίρων), […]

[…]

Τα έγγραφα και οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον φάκελο καταχώρισης και δεν μνημονεύονται στο πρώτο εδάφιο του παρόντος άρθρου αποτελούν μη δημόσια στοιχεία του φακέλου καταχώρισης.

Οσάκις μια καταχώριση στο μητρώο ή μια καταχωρισμένη πληροφορία έχει χαρακτηριστεί ως πληροφορία περιορισμένης χρήσεως ή η διαθεσιμότητά της στο κοινό έχει περιοριστεί από τον νόμο, η εν λόγω πληροφορία αποτελεί μη δημόσιο στοιχείο του φακέλου καταχώρισης.

Οι πληροφορίες και τα έγγραφα που αποτελούν μη δημόσια στοιχεία του φακέλου καταχώρισης (δεύτερο και τρίτο εδάφιο του παρόντος άρθρου) συνιστούν πληροφορίες περιορισμένης χρήσεως στις οποίες μπορούν να έχουν πρόσβαση οι αρχές επιβολής του νόμου για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται από τη νομοθεσία και τους κανονισμούς, καθώς και, χωρίς περιορισμούς, η Finanšu izlūkošanas dienests [(υπηρεσία συλλογής χρηματοοικονομικών πληροφοριών, Λεττονία)] και οι εποπτικές και ελεγκτικές αρχές στον τομέα της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, ενώ άλλες αρχές πρέπει να υποβάλλουν αιτιολογημένη αίτηση. Οι ιδιώτες αποκτούν πρόσβαση στις πληροφορίες και στα

έγγραφα που αποτελούν μη δημόσια στοιχεία του φακέλου καταχώρισης, σύμφωνα με τη διαδικασία υποβολής αιτήσεως για την παροχή πληροφοριών περιορισμένης χρήσεως που προβλέπει ο Informācijas atklātības likums [(νόμος για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών)]».

III. Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

10. Οι προσφεύγοντες στη δίκη ενώπιον του Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικού Δικαστηρίου) είναι 17 μειοψηφούντες μέτοχοι ανώνυμης εταιρίας. Εκτιμούν ότι το άρθρο 4.[15], πρώτο εδάφιο, σημείο 2, στοιχείο b, του νόμου περί του μητρώου εταιριών (στο εξής: επίμαχη διάταξη) είναι ασύμβατο με το άρθρο 96 του Latvijas Republikas Satversme (Συντάγματος της Δημοκρατίας της Λεττονίας, στο εξής: λεττονικό Σύνταγμα), το οποίο προβλέπει ότι «[κ]άθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής του ζωής, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του».

11. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ο Λεττονός νομοθέτης δεν στάθμισε ούτε δικαιολόγησε την αναγκαιότητα δημοσιοποίησης των σχετικών με τους μετόχους πληροφοριών και της αντιμετώπισής τους ως γενικά προσβάσιμων πληροφοριών. Αφ' ης στιγμής οι πληροφορίες καταστούν διαθέσιμες στο κοινό, δεν υπάρχει περιορισμός στην περαιτέρω χρήση τους. Ως εκ τούτου, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος οι εν λόγω πληροφορίες να χρησιμοποιηθούν για αθέμιτους σκοπούς, όπως απάτη, εξαναγκασμός ή εκβιασμός. Κατά τους προσφεύγοντες, η συνταγματικότητα της αμφισβητούμενης διάταξης πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της απόφασης Luxembourg Business Registers, η οποία αφορούσε τη διάθεση στο ευρύ κοινό πληροφοριών σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους εταιριών. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο στην υπόθεση εκείνη έκρινε ότι παρόμοια στοιχεία σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους δεν πρέπει να αποτελούν πληροφορίες προσβάσιμες στο κοινό, η δημοσίευση των προσωπικών δεδομένων των μετόχων είναι έτι περισσότερο αδικαιολόγητη και δυσανάλογη. Οι προσφεύγοντες, ως μειοψηφούντες μέτοχοι, δεν είναι ούτε πραγματικοί δικαιούχοι της ανώνυμης εταιρίας ούτε μέλη του διοικητικού της οργάνου ή της διευθύνσεως. Δεν έχουν δικαίωμα ή δυνατότητα να ασκούν έλεγχο επί της ανώνυμης εταιρίας.

12. Το Saeima (Λεττονικό Κοινοβούλιο) υποστηρίζει ότι η επίμαχη διάταξη είναι σύμφωνη με το άρθρο 96 του λεττονικού Συντάγματος. Εκτιμά ότι ο περιορισμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων είναι θεμιτός προκειμένου να διασφαλιστεί ένα διαφανές επιχειρηματικό περιβάλλον και να προστατευθούν τα συμφέροντα τρίτων, να καταπολεμηθεί η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και η διάδοση των πυρηνικών όπλων και να δοθεί η δυνατότητα σε όλους να τηρούν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τον Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums (νόμο για τις διεθνείς και εθνικές κυρώσεις της Δημοκρατίας της Λεττονίας). Για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών, είναι απαραίτητο οι εν λόγω πληροφορίες να είναι άμεσα προσιτές σε όλους χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί έννομο συμφέρον προκειμένου να ζητηθεί πρόσβαση σε αυτές. Η συλλογιστική της απόφασης Luxembourg Business Registers η οποία αφορούσε μόνο έναν νόμιμο σκοπό –την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας– δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην υπό κρίση υπόθεση, δεδομένου ότι η επίμαχη λεττονική νομοθεσία επιδιώκει διάφορους νόμιμους σκοπούς οι οποίοι δικαιολογούν τον περιορισμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

13. Η Datu valsts inspekcija (κρατική υπηρεσία προστασίας δεδομένων, Λεττονία), η οποία παρενέβη στη διαφορά της κύριας δίκης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου ως amicus curiae, εκτιμά ότι, κατά παράβαση της αρχής της διαφάνειας που κατοχυρώνεται στον ΓΚΠΔ, ο νόμος

περί του μητρώου εταιριών δεν προσδιορίζει συγκεκριμένο σκοπό για τον οποίον είναι αναγκαία η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας. Ο όγκος των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία και το ερώτημα κατά πόσον ο σκοπός της επεξεργασίας των δεδομένων μπορεί να επιτευχθεί με μικρότερης έκτασης επεξεργασία δεδομένων πρέπει να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων. Χωρίς ειδικά προσδιορισμένο σκοπό, δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθεί η αναλογικότητα του εύρους της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τηρούνται οι αρχές του περιορισμού του σκοπού και της ελαχιστοποίησης των δεδομένων.

14. Η υπηρεσία συλλογής χρηματοοικονομικών πληροφοριών, η οποία παρενέβη επίσης στη διαφορά της κύριας δίκης ως amicus curiae, εκτιμά ότι οι τρίτοι πρέπει να έχουν πρόσβαση στις επίμαχες πληροφορίες προκειμένου να είναι σε θέση να διαπιστώσουν αν ένας εμπορικός εταίρος υπόκειται σε διεθνείς ή εθνικές κυρώσεις.

15. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι μέτοχοι των ανωνύμων εταιριών είναι πρόσωπα που συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία, ή στον έλεγχο της εταιρίας, κατά την έννοια του άρθρου 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 και, ως εκ τούτου, αν η εν λόγω οδηγία απαιτεί τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους μετόχους των εταιριών αυτών. Σε περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο κρίνει ότι οι εν λόγω μέτοχοι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 και ότι οι πληροφορίες που τους αφορούν πρέπει να δημοσιοποιηθούν και να καθίστανται διαθέσιμες στο κοινό δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, μεταξύ άλλων, αν η πρώτη αυτή διάταξη είναι ισχυρή υπό το πρίσμα των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη.

16. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί αν η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων των ανωνύμων εταιριών μπορεί να θεωρηθεί νόμιμη υπό το πρίσμα των αρχών που κατοχυρώνονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, ιδίως της αρχής της «ελαχιστοποίησης των δεδομένων», η οποία αποτελεί έκφανση της αρχής της αναλογικότητας. Η εν λόγω αρχή δεν αποκλείει τη δημοσίευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο κοινό, όταν αυτό είναι αναγκαίο για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ′, του ΓΚΠΔ. Ωστόσο, κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, οι περιορισμοί των θεμελιωδών δικαιωμάτων του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο, να σέβονται το βασικό περιεχόμενο των θεμελιωδών δικαιωμάτων και να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας.

17. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί, ιδίως, να διευκρινιστεί, μεταξύ άλλων, υπό το πρίσμα των αποφάσεων Luxembourg Business Registers και Manni[13], εάν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων μιας ανώνυμης εταιρίας μπορεί να αποσκοπεί στην προστασία των συμφερόντων τρίτων. Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης αν οι αρχές που διατυπώνονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ επιτρέπουν σε κράτος μέλος, για τον ανωτέρω σκοπό, να θεσπίζει κανόνες βάσει των οποίων οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να λάβει γνώση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οποιουδήποτε μετόχου ανώνυμης εταιρίας, χωρίς να υποχρεούται να αποδείξει έννομο συμφέρον για την πρόσβαση στα δεδομένα αυτά. Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι

[13] Απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017 (C-398/15, στο εξής: απόφαση Manni, EU:C:2017:197).

η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας μπορεί να πραγματοποιείται για τους σκοπούς της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων. Συναφώς, βούληση του Λεττονού νομοθέτη είναι να καταστήσει τις επίμαχες πληροφορίες διαθέσιμες στο ευρύ κοινό ώστε οι ιδιώτες να μπορούν να συμβάλλουν στο μέτρο του δυνατού στην πρόληψη αυτή.

18. Τέλος, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να αποσαφηνιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας μπορεί να γίνεται με σκοπό την παροχή αναγκαίων πληροφοριών για την εφαρμογή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων.

19. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η δημοσίευση των προσωπικών δεδομένων των μετόχων των ανωνύμων εταιριών θα μπορούσε να είναι κατάλληλη, αναγκαία και πρόσφορη για την επίτευξη των προαναφερθέντων νόμιμων σκοπών. Ωστόσο, σε περίπτωση που τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διατίθενται στο κοινό μέσω διαδικτύου, δεν είναι δυνατόν να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα αυτά θα τύχουν σύννομης επεξεργασίας και δεν θα υποστούν περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο με τους προαναφερόμενους σκοπούς, όπως απαιτείται από το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία α′ και β′, του ΓΚΠΔ. Επομένως, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες, αφενός, ως προς το κατά πόσον η επίμαχη δημοσιοποίηση βασίζεται σε ισόρροπη στάθμιση των επιδιωκόμενων στόχων δημοσίου συμφέροντος καθώς και των θεμελιωδών δικαιωμάτων που διακυβεύονται και, αφετέρου, κατά πόσον υπάρχουν επαρκείς εγγυήσεις έναντι του κινδύνου αθέμιτης χρήσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

20. Σύμφωνα με το λεττονικό δίκαιο, η πρόσβαση στις πληροφορίες περιορισμένης χρήσεως πρέπει να ζητείται εγγράφως, το δε πρόσωπο που τις ζητεί πρέπει να αιτιολογεί το αίτημά του και να αναφέρει τον σκοπό για τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες. Όταν κοινοποιούνται πληροφορίες περιορισμένης χρήσεως, ο παραλήπτης των πληροφοριών αυτών αναλαμβάνει την υποχρέωση να τις χρησιμοποιεί μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκαν[14]. Η κοινοποίηση των πληροφοριών αυτών μπορεί να διαρκέσει αρκετές ημέρες. Εάν η αίτηση παροχής πληροφοριών είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου και οι πληροφορίες ζητούνται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή και δεν απαιτούν περαιτέρω επεξεργασία, οι πληροφορίες παρέχονται εντός 10 ημερών. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η διαδικασία υποβολής αιτήσεως με σκοπό την παροχή πληροφοριών περιορισμένης χρήσεως μπορεί να θεωρηθεί ως εναλλακτικό μέσο με το οποίο οι ανωτέρω σκοποί θα μπορούσαν εύλογα να επιτευχθούν με εξίσου αποτελεσματικό τρόπο.

21. Κατά συνέπεια, το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Πρέπει να γίνει δεκτό ότι η έννοια των προσώπων που “συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία, ή στον έλεγχο της εταιρίας”, κατά το άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132, περιλαμβάνει κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας, κατά τρόπον ώστε ένα κράτος μέλος να υποχρεούται να διασφαλίσει τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών σχετικά με κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας καθιστώντας αυτές διαθέσιμες για το κοινό στο μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 3, της οδηγίας 2017/1132;

[14] Βλ. άρθρο 11, παράγραφος 4, του νόμου για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών.

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, είναι ισχυρό το άρθρο 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132, στον βαθμό που προβλέπει τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που αφορούν κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας, υπό το πρίσμα του δικαιώματος σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη και του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 8 του Χάρτη;

3) Έχει το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του [ΓΚΠΔ] την έννοια ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας μπορεί να πραγματοποιείται για τους σκοπούς, πρώτον, της διασφαλίσεως διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της προστασίας των συμφερόντων τρίτων, δεύτερον, της προλήψεως της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και, τρίτον, της παροχής των αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων;

4) Επιτρέπουν οι αρχές του άρθρου 5, παράγραφος 1, του [ΓΚΠΔ] για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών, τη θέσπιση εθνικών κανόνων βάσει των οποίων οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να λάβει γνώση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οποιουδήποτε μετόχου ανώνυμης εταιρίας χωρίς να υποχρεούται να αποδείξει έννομο συμφέρον για την πρόσβαση σε αυτά;»

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

22. Γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν οι προσφεύγοντες Α κ.λπ., η Φινλανδική, η Λεττονική, η Νορβηγική, η Πολωνική και η Σουηδική Κυβέρνηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

23. Οι παρατηρήσεις της Σουηδικής Κυβερνήσεως[15], του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αφορούν μόνον το πρώτο και το δεύτερο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.

V. Εκτίμηση

A. Επί του πρώτου και του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

24. Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί αν το άρθρο 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132, το οποίο αφορά τα πρόσωπα που «συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία, ή στον έλεγχο της εταιρίας», έχει την έννοια ότι αφορά κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας[16] επιβάλλοντας ως εκ τούτου στα κράτη μέλη την υποχρέωση να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με κάθε μέτοχο μιας τέτοιας εταιρίας και να καθιστούν τις πληροφορίες αυτές διαθέσιμες για το κοινό στο μητρώο κατά το άρθρο 16, παράγραφος 3, της οδηγίας 2017/1132.

[15] Η Σουηδική Κυβέρνηση υπέβαλε επισήμως παρατηρήσεις επί του πρώτου ερωτήματος του αιτούντος δικαστηρίου. Εντούτοις, εκτίμησε επίσης ότι το άρθρο 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 είναι ισχυρό υπό το πρίσμα των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη, εξετάζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στις παρατηρήσεις της το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου.

[16] Από το άρθρο 13 της οδηγίας 2017/1132 και από το παράρτημα ΙΙ της οδηγίας αυτής –το οποίο όσον αφορά τη Λεττονία αναφέρει «akciju sabiedrība, sabiedrība ar ierobežotu atbildību, komanditsabiedrība»– προκύπτει ότι το άρθρο 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, και το άρθρο 16, παράγραφος 3, αυτής εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, στις ανώνυμες εταιρίες λεττονικού δικαίου. Για καθαρά ενδεικτικούς σκοπούς στην αγγλική γλώσσα, επισημαίνεται ότι το παράρτημα ΙΙ της εν λόγω οδηγίας περιλαμβάνει τις «εταιρίες περιορισμένης ευθύνης» όσον αφορά την Ιρλανδία.

25. Κατά το άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να υπάρχει υποχρεωτική δημοσιότητα εκ μέρους των εταιριών όσον αφορά τον διορισμό, την αποχώρηση καθώς και τα ατομικά στοιχεία των προσώπων τα οποία, είτε ως όργανο προβλεπόμενο από τον νόμο, είτε ως μέλη τέτοιου οργάνου, έχουν την εξουσία να δεσμεύουν την εταιρία έναντι τρίτων και να την εκπροσωπούν ενώπιον δικαστηρίου ή συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία ή στον έλεγχο της εταιρίας αυτής. Όλοι οι διάδικοι και τα ενδιαφερόμενα μέρη που κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις εκτιμούν ότι το άρθρο 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 έχει την έννοια ότι δεν αφορά κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας.

26. Πρέπει να επισημανθεί ότι η διαφορά της κύριας δίκης της οποίας έχει επιληφθεί το αιτούν δικαστήριο αφορά προσφυγή που άσκησαν 17 μειοψηφούντες μέτοχοι. Συνεπώς, θα περιορίσω την εκτίμησή μου στην περίπτωση αυτή. Κατά πάγια νομολογία, η ερμηνεία διατάξεως του δικαίου της Ένωσης επιτάσσει να λαμβάνονται υπόψη όχι μόνον το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο αυτή εντάσσεται, καθώς και οι σκοποί που επιδιώκονται με το νομοθέτημα του οποίου αποτελεί μέρος [17].

27. Το άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132 δεν αναφέρεται στους μετόχους ή στη γενική συνέλευση των μετόχων [18]. Επιπλέον, η έννοια της φράσης «συμμετοχή στη διοίκηση, στην εποπτεία ή στον έλεγχο της εταιρίας» του άρθρου 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 δεν ορίζεται στην εν λόγω οδηγία [19], το δε Δικαστήριο δεν έχει ερμηνεύσει την εν λόγω διάταξη. Παρά την απουσία τέτοιου ή τέτοιων των ορισμών, από τα άρθρα 60 και 64 της οδηγίας 2017/1132 προκύπτει, μεταξύ άλλων, ότι, κατά την έννοια της ως άνω οδηγίας, υφίσταται διάκριση μεταξύ του διοικητικού οργάνου ή της διευθύνσεως μιας εταιρίας και της γενικής συνελεύσεως των μετόχων της. Φρονώ ότι η ως άνω διάκριση ισχύει, κατά μείζονα λόγο, για τους μεμονωμένους μετόχους.

28. Περαιτέρω, οι έννοιες «διορισμός» και «αποχώρηση» που περιλαμβάνονται στο άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132 δεν συμβιβάζονται με το καθεστώς αυτό καθεαυτό των μετόχων ανώνυμης εταιρίας. Πράγματι, μολονότι *ορισμένοι* μέτοχοι ενδέχεται να διοριστούν στα όργανα και να ασκούν τα καθήκοντα που περιλαμβάνονται στο άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132, η υποχρέωση δημοσιοποίησης, μεταξύ άλλων, των ατομικών στοιχείων και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενός μετόχου στο πλαίσιο αυτό στηρίζεται άρρηκτα με τον διορισμό του στο εν λόγω όργανο ή με την αποχώρηση και με την εξουσία ασκήσεως ορισμένων καθηκόντων και όχι στην ιδιότητά του ως μετόχου [20]. Αντιθέτως, οι μέτοχοι έχουν ή απολαύουν της ιδιότητας αυτής και των συναφών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένου

17 Πρβλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2023, DOBELES AUTOBUSU PARKS κ.λπ. (C-421/22, EU:C:2023:1028, σκέψη 40).

18 Ενδεικτικά, βλ. άρθρο 72 της οδηγίας 2017/1132, το οποίο αναφέρεται στους «μετόχους», στη «γενική συνέλευση» και στο «διοικητικό όργανο ή τη διεύθυνση». Είναι σαφές ότι πρόκειται για τρεις διαφορετικές νομικές έννοιες κατά την έννοια της οδηγίας 2017/1132.

19 Βλ., επίσης, άρθρο 3, στοιχείο ε′, της οδηγίας 2017/1132, το οποίο ορίζει ότι «[τ]ο καταστατικό ή η συστατική πράξη εταιριών περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες ενδείξεις: […] στο μέτρο που δεν προκύπτουν από τον νόμο, τους κανόνες οι οποίοι καθορίζουν τον αριθμό και τον τρόπο διορισμού των μελών των επιφορτισμένων οργάνων με την εκπροσώπηση έναντι τρίτων, με τη διοίκηση, τη διεύθυνση, την εποπτεία ή τον έλεγχο της εταιρείας, καθώς και την κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των οργάνων αυτών».

20 Βλ., αντιθέτως, άρθρο 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2025/25 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 2024, για την τροποποίηση των οδηγιών 2009/102/ΕΚ και (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά την περαιτέρω επέκταση και αναβάθμιση της χρήσης ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στον τομέα του εταιρικού δικαίου (ΕΕ L 2025/25), το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 3 της οδηγίας 2009/102/ΕΚ, και ορίζει ότι «[ό]ταν η εταιρία καθίσταται μονοπρόσωπη λόγω της συγκέντρωσης όλων των μεριδίων της σε ένα και μόνο πρόσωπο, η επισήμανση του γεγονότος αυτού, καθώς και η ταυτότητα του μοναδικού εταίρου, τίθεται στον φάκελο ή καταχωρίζεται στο μητρώο όπως αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 2 της [οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132] του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και δημοσιοποιείται μέσω του συστήματος διασύνδεσης μητρώων που αναφέρεται στο άρθρο 16 παράγραφος 1 της εν λόγω οδηγίας». Ως εκ τούτου, όταν ο νομοθέτης της Ένωσης απαιτεί τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που αφορούν μεμονωμένους μετόχους μιας εταιρίας στο μητρώο, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2017/1132, προβλέπει ρητώς την απαίτηση αυτή.

του δικαιώματος να παρίστανται και να ψηφίζουν στη γενική συνέλευση μιας εταιρίας, λόγω και μόνον της κατοχής μετοχών της εταιρίας και όχι λόγω «διορισμού» σε «όργανο» της εταιρίας. Επομένως, οι έννοιες «διορισμός» και «αποχώρηση», οι οποίες προϋποθέτουν συγκεκριμένη εντολή ή αρμοδιότητα [21] εντός μιας εταιρίας, δεν συνάδουν με την ιδιότητα του μετόχου αυτή καθεαυτήν ούτε με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με την ιδιότητα αυτή στο πλαίσιο του άρθρου 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132.

29. Επομένως, από το γράμμα του και από το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται στην οδηγία 2017/1132 προκύπτει ότι το άρθρο 14, στοιχείο δ′, σημείο ii, της εν λόγω οδηγίας δεν έχει εφαρμογή στους μετόχους αυτούς καθαυτούς.

30. Όσον αφορά τους σκοπούς της οδηγίας 2017/1132, το άρθρο 1, δεύτερη περίπτωση, της οδηγίας αυτής διευκρινίζει ότι η εν λόγω οδηγία προβλέπει μέτρα για «τον συντονισμό των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιριών, κατά την έννοια του άρθρου 54 δεύτερο εδάφιο [ΣΛΕΕ], για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, που αφορούν τη δημοσιότητα, την ισχύ των υποχρεώσεων και την ακυρότητα των μετοχικών εταιριών και των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες» [22]. Το άρθρο 14 της οδηγίας 2017/1132 απαριθμεί τις πράξεις και τα στοιχεία που πρέπει, κατ’ ελάχιστον [23], να δημοσιεύονται από τις ενδιαφερόμενες εταιρίες. Οι εν λόγω πράξεις και στοιχεία πρέπει, κατά το άρθρο 16, παράγραφοι 3 έως 5 της οδηγίας αυτής, να τηρούνται στον φάκελο του μητρώου ή να καταχωρίζονται σ’ αυτό, να είναι προσβάσιμα διά της λήψεως πλήρους ή μερικού αντιγράφου κατόπιν αιτήσεως και να δημοσιοποιείται μέρος ή το σύνολο των εν λόγω πράξεων και στοιχείων είτε με παραπομπή, σε εθνική επίσημη εφημερίδα, είτε με άλλα εξίσου αποτελεσματικά μέσα [24].

31. Δεδομένου ότι σκοπός της οδηγίας 2017/1132, και ιδίως του άρθρου 14, στοιχείο δ′, είναι να προστατεύσει τα συμφέροντα των μετόχων μιας εταιρίας και των τρίτων απαιτώντας τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με συγκεκριμένα πρόσωπα των οποίων τα καθήκοντα ή οι εξουσίες μπορούν να ασκηθούν εις βάρος των εν λόγω συμφερόντων [25], δεν αντιλαμβάνομαι πώς η

21 Βλ. άρθρα 106 και 152 της οδηγίας 2017/1132, σχετικά με την αστική ευθύνη των μελών των διοικητικών οργάνων ή διευθύνσεων μιας εταιρίας σε ορισμένες περιπτώσεις.

22 Το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι από τις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 8 της οδηγίας 2017/1132 προκύπτει ότι η δημοσιότητα την οποία προβλέπει η οδηγία αποσκοπεί ιδίως στην προστασία των συμφερόντων των τρίτων σε σχέση με τις κεφαλαιουχικές εταιρίες και με τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, δεδομένου ότι η μόνη εγγύηση που αυτές παρέχουν έναντι των τρίτων είναι η εταιρική τους περιουσία. Στο πλαίσιο του ανωτέρω σκοπού, η δημοσιότητα πρέπει να παρέχει στους τρίτους τη δυνατότητα να γνωρίζουν τις ουσιώδεις καταστατικές πράξεις της εκάστοτε εταιρίας καθώς και ορισμένα στοιχεία που την αφορούν, όπως τα στοιχεία της ταυτότητας των ατόμων που έχουν την εξουσία να τη δεσμεύουν (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Agentsia po vpisvaniyata C-200/23, στο εξής: απόφαση Agentsia po vpisvaniyata, EU:C:2024:827, σκέψη 77).

23 Τούτο προκύπτει από τη χρήση του όρου «τουλάχιστον» στο άρθρο 14 της οδηγίας 2017/1132. Βλ. επίσης την αναφορά στις «ουσιώδεις καταστατικές πράξεις» στην αιτιολογική σκέψη 8 της εν λόγω οδηγίας.

24 Βλ. την απόφαση Agentsia po vpisvaniyata (σκέψη 53).

25 Βλ. αιτιολογικές σκέψεις 3, 7 και 8 της οδηγίας 2017/1132. Η αιτιολογική σκέψη 3 κάνει λόγο για την προστασία των πιστωτών, ενώ οι αιτιολογικές σκέψεις 7 και 8 καθώς και το άρθρο 14, στοιχείο δ′, στοιχείο θ′, της οδηγίας 2017/1132 αφορούν τους τρίτους. Φρονώ ότι, καίτοι οι όροι αυτοί δεν είναι συνώνυμοι, οι τρίτοι που κατά πάσα πιθανότητα χρήζουν προστασίας δυνάμει της οδηγίας 2017/1132 είναι οι πιστωτές μιας εταιρίας. Εντούτοις, το ίδιο το γράμμα του άρθρου 50, παράγραφος 2, στοιχείο ζ′, ΣΛΕΕ, το οποίο αποτελεί μία από τις νομικές βάσεις της οδηγίας αυτής, αναφέρει τον σκοπό της προστασίας των συμφερόντων των τρίτων γενικά χωρίς να διακρίνει ή να αποκλείει ορισμένες κατηγορίες μεταξύ αυτών, συνεπώς η έννοια του τρίτου περί του οποίου γίνεται λόγος στη διάταξη αυτή δεν μπορεί να περιορίζεται ειδικώς στους πιστωτές της οικείας εταιρίας. Βλ., κατ’ αναλογίαν, απόφαση Manni (σκέψη 51).

αυξημένη διαφάνεια όσον αφορά την ταυτότητα κάθε μετόχου, ιδίως των μειοψηφούντων μετόχων, οι οποίοι δεν έχουν ειδικά καθήκοντα ή εξουσίες εντός μιας εταιρίας [26], θα επιδίωκε τον ανωτέρω σκοπό.

32. Συναφώς, το Δικαστήριο έκρινε στην απόφαση Manni [27] ότι τα δεδομένα που κοινοποιούνται δυνάμει, μεταξύ άλλων, του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ′, της οδηγίας 68/151 –το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132– έχουν περιορισμένο χαρακτήρα [28]. Είναι προφανές ότι μια ερμηνεία του άρθρου 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132, σύμφωνα με την οποία θα περιλαμβάνονταν πληροφορίες για κάθε μέτοχο, δεν είναι τέτοιας φύσεως [29]. Από τις αιτιολογικές σκέψεις 3, 7 και 8 της οδηγίας 2017/1132 προκύπτει ότι η οδηγία αυτή εξασφαλίζει μόνον ελάχιστη εναρμόνιση ή συντονισμό «ορισμένων πτυχών» [30] του εταιρικού δικαίου προκειμένου να προστατεύονται οι μέτοχοι, οι πιστωτές και λοιποί τρίτοι. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις στον τομέα του εταιρικού δικαίου, εντός των ορίων του δικαίου της Ένωσης [31], ιδίως του ΓΚΠΔ [32] και της αρχής της αναλογικότητας.

33. Επομένως, φρονώ ότι η φράση πρόσωπα που «συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία ή στον έλεγχο της εταιρίας», η οποία χρησιμοποιείται στο άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132, έχει την έννοια ότι δεν αφορά κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας. Ένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να δημοσιοποιεί πληροφορίες που αφορούν κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας και να τις καθιστά διαθέσιμες για το κοινό στο μητρώο κατά το άρθρο 16, παράγραφος 3, της οδηγίας 2017/1132.

[26] Οι φράσεις «έχουν την εξουσία να δεσμεύουν την εταιρία έναντι τρίτων και να την εκπροσωπούν ενώπιον δικαστηρίου» και «συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία ή στον έλεγχο της εταιρίας» που περιλαμβάνονται στο άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132 μπορούν να θεωρηθούν ως noscitur a sociis. Ως εκ τούτου, ο νομοθέτης της Ένωσης θέλησε να τους επιφυλάξει παρόμοια μεταχείριση. Πράγματι, απλώς και μόνον η ιδιότητα του μειοψηφούντος μετόχου ανώνυμης εταιρίας δεν επιτρέπει σε μέτοχο να δεσμεύει την εταιρία έναντι τρίτων και να την εκπροσωπεί ενώπιον δικαστηρίου.

[27] Η απόφαση Manni αφορούσε την ερμηνεία της πρώτης οδηγίας 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 9ης Μαρτίου 1968 περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 58 δεύτερη παράγραφος της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ ειδ. έκδ. 06/001, σ. 80), όπως έχει τροποποιηθεί, και της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 1995, L 281, σ. 31). Η οδηγία 68/151 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από την οδηγία 2009/101/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, περί συντονισμού των εγγυήσεων που απαιτούνται στα κράτη μέλη εκ μέρους των εταιρειών, κατά την έννοια του άρθρου 48 δεύτερο εδάφιο της συνθήκης, για την προστασία των συμφερόντων των εταίρων και των τρίτων, με σκοπό να καταστούν οι εγγυήσεις αυτές ισοδύναμες (ΕΕ 2009, L 258, σ. 11), που τροποποιήθηκε στη συνέχεια με την οδηγία 2012/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ 2012, L 156, σ. 1). Η οδηγία 95/46 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε από τον ΓΚΠΔ.

[28] Βλ. σκέψη 58. Η υπόθεση εκείνη αφορούσε όχι μόνον τη δημοσιοποίηση της ταυτότητας και των αντίστοιχων καθηκόντων των προσώπων που είχαν την εξουσία να δεσμεύουν την οικεία εταιρία και να την εκπροσωπούν ή να συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία ή στον έλεγχο της εταιρίας αυτής, αλλά και τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τον διορισμό των εκκαθαριστών και τις εξουσίες τους. Βλ., αντιθέτως, απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψεις 63 έως 88, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε, κατ' ουσίαν, ότι η υποχρέωση των κρατών μελών να διασφαλίζουν ότι στις πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του πραγματικού δικαιούχου καθώς και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που αυτός κατέχει σε εταιρικές ή άλλες νομικές οντότητες έχει πρόσβαση, σε κάθε περίπτωση, οποιοδήποτε μέλος του ευρύτερου κοινού παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, καθόσον η επέμβαση στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δεν περιοριζόταν στο απολύτως αναγκαίο για τον σκοπό της πρόληψης της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και ότι ήταν δυσανάλογη stricto sensu.

[29] Φρονώ επίσης ότι μια τόσο ευρεία δημοσιοποίηση δεν συνάδει απόλυτα με την έννοια της ανώνυμης εταιρίας. Τούτο καταδεικνύεται ενδεχομένως καλύτερα από την έννοια των όρων «sociedad anónima», «société anonyme» και «sociedade anónima de responsabilidade limitada» της ισπανικής, γαλλικής και πορτογαλικής γλώσσας αντιστοίχως, που χρησιμοποιούνται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 2017/1132.

[30] Βλ. τον ίδιο τον τίτλο της οδηγίας 2017/1132.

[31] Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 18ης Απριλίου 2024, Citadeles nekustamie īpašumi (C-22/23, EU:C:2024:327, σκέψη 48).

[32] Κατά το άρθρο 161 της οδηγίας 2017/1132, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2019/1151 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 όσον αφορά τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικασιών στο εταιρικό δίκαιο (ΕΕ 2019, L 186, σ. 80), η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της οδηγίας αυτής υπόκειται στον ΓΚΠΔ.

34. Δεδομένου ότι το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου προϋποθέτει καταφατική απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, φρονώ ότι το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα σχετικά με το αν είναι ισχυρό το άρθρο 14, στοιχείο δ', σημείο ii, της οδηγίας 2017/1132 υπό το πρίσμα των άρθρων 7 και 8 του Χάρτη είναι άνευ αντικειμένου.

Β. Επί του τρίτου και του τετάρτου προδικαστικού ερωτήματος

35. Με το τρίτο και το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα [33], το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ έχει την έννοια ότι επιτρέπει την επεξεργασία ορισμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας, ήτοι να καθίστανται αυτά διαθέσιμα σε οποιοδήποτε πρόσωπο χωρίς να απαιτείται να αποδεικνύεται έννομο συμφέρον για την πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα, με σκοπό: i) τη διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της προστασίας των συμφερόντων τρίτων, ii) την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, και iii) την παροχή αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων. Συναφώς, το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο) διερωτάται αν τηρούνται οι αρχές του «περιορισμού του σκοπού» και της «ελαχιστοποίησης των δεδομένων» οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ' [34], του ΓΚΠΔ [35].

36. Από τη δικογραφία την οποία έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο προκύπτει ότι η προβλεπόμενη από το λεττονικό δίκαιο απαίτηση να καθίστανται διαθέσιμες στο ευρύτερο κοινό ορισμένες συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τους μετόχους των ανωνύμων εταιριών λεττονικού δικαίου εμπίπτει στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται σε κάθε «εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης», χωρίς να διακρίνει με βάση την ταυτότητα του προσώπου που προβαίνει στην οικεία επεξεργασία. Επομένως, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων που μνημονεύονται στο άρθρο 2, παράγραφοι 2 και 3, ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στις πράξεις επεξεργασίας που εκτελούνται τόσο από ιδιώτες όσο και από δημόσιες αρχές [36].

37. Μολονότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κεφαλαίου 2 του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας εξαιρείται από το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, φρονώ ότι ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται στο πλαίσιο

33 Εκτιμώ ότι τα δύο αυτά ερωτήματα πρέπει να απαντηθούν από κοινού.

34 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου, εκτιμώ ότι είναι αναγκαίο να εξεταστούν άλλες διατάξεις του ΓΚΠΔ, ιδίως το άρθρο 6 αυτού.

35 Υπενθυμίζεται ότι το σύστημα συνεργασίας που εγκαθιδρύει το άρθρο 267 ΣΛΕΕ στηρίζεται σε σαφή διάκριση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των εθνικών δικαστηρίων και του Δικαστηρίου. Στο πλαίσιο διαδικασίας η οποία κινείται δυνάμει του άρθρου αυτού, η ερμηνεία των εθνικών διατάξεων επαφίεται στα εθνικά δικαστήρια και όχι στο Δικαστήριο, το οποίο δεν είναι αρμόδιο να αποφαίνεται επί της συμβατότητας των κανόνων του εσωτερικού δικαίου με τις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης. Αντιθέτως, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να παρέχει στο εθνικό δικαστήριο όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που άπτονται του δικαίου της Ένωσης και τα οποία μπορούν να του δώσουν τη δυνατότητα να εκτιμήσει το συμβατό των κανόνων του εθνικού δικαίου με την κανονιστική ρύθμιση της Ένωσης (απόφαση της 11ης Σεπτεμβρίου 2025, Cairo Network κ.λπ. C-764/23 έως C-766/23, EU:C:2025:691, σκέψη 43).

36 Απόφαση της 2ας Μαρτίου 2023, Norra Stockholm Bygg (C-268/21, EU:C:2023:145, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι ο ορισμός του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής του ΓΚΠΔ, όπως διατυπώνεται στο άρθρο του 2, παράγραφος 1, είναι ιδιαιτέρως ευρύς και ότι οι εξαιρέσεις από το εν λόγω πεδίο εφαρμογής, που προβλέπονται στο άρθρο του 2, παράγραφος 2, πρέπει να ερμηνεύονται στενά (απόφαση της 30ής Μαρτίου 2023, Hauptpersonalrat der Lehrerinnen und Lehrer, C-34/21, EU:C:2023:270, σκέψη 33 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 215 ΣΛΕΕ [37]. Ωστόσο, πρέπει να επισημανθεί ότι ορισμένα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων βάσει του ΓΚΠΔ μπορούν να περιοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 23 του εν λόγω κανονισμού. Επί παραδείγματι, το άρθρο 23, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί σε ορισμένες περιπτώσεις προκειμένου να διαφυλαχθεί η ασφάλεια του κράτους.

38. Στην υπό κρίση υπόθεση, δεν αμφισβητείται ότι η προβλεπόμενη από το λεττονικό δίκαιο έννομη υποχρέωση [38] να καθίστανται διαθέσιμες στο ευρύτερο κοινό πληροφορίες σχετικά με τους μετόχους των ανωνύμων εταιριών λεττονικού δικαίου, φυσικά πρόσωπα, στις οποίες περιλαμβάνονται το όνομα, το επώνυμο, ο αριθμός ταυτότητας, η διεύθυνση επικοινωνίας ή η διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ο αριθμός και η ονομαστική αξία των μετοχών τους, καθώς και ο αριθμός των δικαιωμάτων ψήφου που αντιστοιχούν στις μετοχές τους, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 4, σημεία 1 και 2, του ΓΚΠΔ [39].

39. Δεδομένου ότι οι επίμαχες εθνικές διατάξεις συνεπάγονται επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΓΚΠΔ, η Δημοκρατία της Λεττονίας υποχρεούται, μεταξύ άλλων, να εφαρμόσει τον ΓΚΠΔ. Κατά συνέπεια, η πρόσβαση οποιουδήποτε μέλους του ευρύτερου κοινού στα εν λόγω δεδομένα θίγει το θεμελιώδες δικαίωμα των υποκειμένων των δεδομένων στον σεβασμό της ιδιωτικής τους ζωής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 7 του Χάρτη. Περαιτέρω, η διάθεση στο ευρύ κοινό των εν λόγω δεδομένων συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα η οποία εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8 του Χάρτη. Επιπλέον, η διάθεση των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτους συνιστά επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, ανεξαρτήτως της μεταγενέστερης χρήσης των κοινοποιούμενων πληροφοριών. Ωστόσο, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, εφόσον πληρούνται οι όροι που προβλέπονται στον ΓΚΠΔ περί νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η εν λόγω επεξεργασία, κατ' αρχήν, θεωρείται ότι συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που θέτουν τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη [40].

40. Από το άρθρο 1, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με τις αιτιολογικές σκέψεις του 4 και 10, προκύπτει ότι σκοπός του κανονισμού είναι ιδίως η διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [41].

41. Ο ΓΚΠΔ διασφαλίζει τη συνεκτική και ομοιόμορφη εφαρμογή των κανόνων για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των ελευθεριών των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν σε ολόκληρη την Ένωση. Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει, υπό την επιφύλαξη των

37 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2020, Bank Refah Kargaran κατά Συμβουλίου (C-134/19 P, EU:C:2020:793, σκέψεις 29, 30 και 37). Για μια εξήγηση της σχέσης μεταξύ του κεφαλαίου 2 του τίτλου V της ΣΕΕ και του άρθρου 215 ΣΛΕΕ, βλ. προτάσεις μου στην υπόθεση Čiekuri-Shishki (C-480/24, EU:C:2025:672, σημεία 27, 28, 32 και 33).

38 Βλ. άρθρο 235, παράγραφος 1, του εμπορικού κώδικα και άρθρο 4^{10}, πέμπτο εδάφιο, άρθρο 4^{11}, πρώτο εδάφιο, σημείο 2, και άρθρο 4^{15}, πρώτο εδάφιο, σημείο 2, στοιχείο b, και σημείο 3, στοιχείο a, του νόμου περί του μητρώου εταιριών.

39 Βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 24ης Φεβρουαρίου 2022, Valsts ieņēmumu dienests (Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για φορολογικούς σκοπούς) (C-175/20, EU:C:2022:124, σκέψεις 30 έως 38) και της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 65). Βλ. επίσης απόφαση της 3ης Απριλίου 2025, Ministerstvo zdravotnictví (Δεδομένα που αφορούν τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου) (C-710/23, EU:C:2025:231, σκέψεις 22 έως 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

40 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 5ης Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών) (C-204/21, EU:C:2023:442, σκέψεις 327 έως 329 και 332 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

41 Απόφαση της 5ης Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών) (C-204/21, EU:C:2023:442, σκέψη 332).

παρεκκλίσεων που επιτρέπει το άρθρο 23 του ΓΚΠΔ [42], να τηρεί τις αρχές που διέπουν την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων που προβλέπονται, αντιστοίχως, στα κεφάλαια II και III του ανωτέρω κανονισμού. Ειδικότερα, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει, αφενός, να συνάδει με τις αρχές του άρθρου 5 του ΓΚΠΔ και, αφετέρου, να πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας που απαριθμούνται στο άρθρο 6 του ΓΚΠΔ [43]. Περαιτέρω, πρέπει να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων που προβλέπονται στα άρθρα 12 έως 22 του ΓΚΠΔ [44].

42. Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με ορισμένες συγκεκριμένες αρχές. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει, μεταξύ άλλων, να υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων [45]· να συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς [46]· να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία [47]· να είναι ακριβή και, όταν είναι αναγκαίο, να επικαιροποιούνται [48]· να διατηρούνται υπό μορφή που επιτρέπει την ταυτοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων μόνο για το διάστημα που απαιτείται για τους σκοπούς της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [49] και να υποβάλλονται σε επεξεργασία κατά τρόπο που εγγυάται την ενδεδειγμένη ασφάλεια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [50]. Οι εν λόγω αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζονται σωρευτικά [51].

43. Το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ΓΚΠΔ προβλέπει εξαντλητικό και περιοριστικό κατάλογο των περιπτώσεων στις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μπορεί να θεωρηθεί ως νόμιμη [52]. Η νόμιμη επεξεργασία δεδομένων πρέπει, ως εκ τούτου, να εμπίπτει σε μία από τις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο

42 Βλ., επίσης, αιτιολογική σκέψη 73 του ΓΚΠΔ.

43 Αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2020, La Quadrature du Net κ.λπ. (C-511/18, C-512/18 και C-520/18, EU:C:2020:791, σκέψεις 207 και 208 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία), και της 3ης Απριλίου 2025, Ministerstvo zdravotnictví (Δεδομένα που αφορούν τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου) (C-710/23, EU:C:2025:231, σκέψη 33).

44 Απόφαση της 11ης Ιουλίου 2024, Meta Platforms Ireland (Αντιπροσωπευτική αγωγή) (C-757/22, EU:C:2024:598, σκέψη 49 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Βλ., ωστόσο, άρθρο 23 του ΓΚΠΔ.

45 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ.

46 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β', του ΓΚΠΔ. Η διάταξη αυτή καθιερώνει την αρχή του περιορισμού του σκοπού. Βλ. επίσης άρθρο 8, παράγραφος 2, του Χάρτη, το οποίο απαιτεί την θεμιτή επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για καθορισμένους σκοπούς.

47 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του ΓΚΠΔ. Η διάταξη αυτή καθιερώνει την αρχή της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, η οποία αποτελεί έκφραση της αρχής της αναλογικότητας. Πρβλ. απόφαση της 9ης Ιανουαρίου 2025, Mousse (C-394/23, EU:C:2025:2, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Λαμβανομένης υπόψη της αρχής της ελαχιστοποίησης των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, μεταξύ άλλων, είναι υποχρεωμένος να μην υπερβαίνει το χρονικό διάστημα συλλογής των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα το οποίο είναι, υπό το πρίσμα του σκοπού της σχεδιαζόμενης επεξεργασίας, απολύτως αναγκαίο. Επιπλέον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν μπορεί να προβαίνει, γενικώς και αδιακρίτως, στη συλλογή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ενώ οφείλει να απέχει από τη συλλογή δεδομένων που δεν είναι απολύτως απαραίτητα για τους σκοπούς της επεξεργασίας [απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2024, Schrems (Δημοσιοποίηση δεδομένων στο ευρύ κοινό), C-446/21, EU:C:2024:834, σκέψεις 52 και 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].

48 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του ΓΚΠΔ.

49 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο ε', του ΓΚΠΔ.

50 Βλ. άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο στ', του ΓΚΠΔ.

51 Απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2022, Digi (C-77/21, EU:C:2022:805, σκέψη 47). Επιπρόσθετα, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ, ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη να αποδείξει τη συμμόρφωση με το άρθρο 5, παράγραφος 1. Αυτή είναι η λεγόμενη «αρχή της λογοδοσίας» (απόφαση της 14ης Μαρτίου 2024, Újpesti Polgármesteri Hivatal, C-46/23, EU:C:2024:239, σκέψη 32 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

52 Απόφαση της 22ας Ιουνίου 2021, Latvijas Republikas Saeima (Βαθμοί ποινής για τροχαίες παραβάσεις) (C-439/19, EU:C:2021:504, σκέψη 99 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

εδάφιο, του ΓΚΠΔ [53]. Μολονότι το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο) δεν αναφέρει ρητώς ότι η επίμαχη στην υπό κρίση υπόθεση επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στηρίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ′, του ΓΚΠΔ, το αιτούν δικαστήριο στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αναφέρει μόνο την περίπτωση του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ΓΚΠΔ [54]. Δεδομένου ότι η επίμαχη επεξεργασία έχει ειδική βάση και προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία [55] αντί να είναι «απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας» [56], φρονώ ότι η εν λόγω επεξεργασία στηρίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ′, του ΓΚΠΔ, καθόσον είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση που προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους –στην υπό κρίση υπόθεση του λεττονικού δικαίου– την οποία υπέχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας [57]. Η αρχή που είναι επιφορτισμένη με την τήρηση του εμπορικού μητρώου κράτους μέλους, η οποία δημοσιεύει στο μητρώο αυτό δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε υποχρεωτική δημοσιότητα δυνάμει της οδηγίας 2017/1132, είναι «υπεύθυνος της επεξεργασίας» των δεδομένων αυτών, ιδίως καθόσον τα θέτει στη διάθεση του κοινού [58].

44. Το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ διευκρινίζει, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τις περιπτώσεις στις οποίες η επεξεργασία είναι σύννομη δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ′ [59], ότι ο σκοπός της επεξεργασίας πρέπει να «καθορίζεται στην εν λόγω νομική βάση» [60] και ότι η νομική αυτή βάση πρέπει να εξυπηρετεί σκοπό δημόσιου συμφέροντος και να είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό [61].

53 Ως εκ τούτου, το άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του ΓΚΠΔ συμπληρώνει και διευρύνει την αρχή της νόμιμης επεξεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α′, του εν λόγω κανονισμού. Πρβλ. απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 2022, Digi (C-77/21, EU:C:2022:805, σκέψεις 49 και 56 έως 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

54 Η Επιτροπή εκτιμά ότι από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι η επεξεργασία στην υπό κρίση υπόθεση στηρίζεται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ′, του ΓΚΠΔ. Η Νορβηγική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι εθνικές διατάξεις στις οποίες στηρίζεται το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα συνιστούν «έννομη υποχρέωση» επεξεργασίας των επίμαχων πληροφοριών δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο γ′, του ΓΚΠΔ. Εντούτοις, η Πολωνική και η Φινλανδική Κυβέρνηση παραπέμπουν επίσης στο άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε′, του ΓΚΠΔ.

55 Βλ., μεταξύ άλλων, άρθρο 4^{10}, πέμπτο εδάφιο, άρθρο 4^{11}, πρώτο εδάφιο, σημείο 2, και άρθρο 4^{15}, πρώτο εδάφιο, σημείο 2, στοιχείο b, και σημείο 3, στοιχείο a, του νόμου περί του μητρώου εταιριών.

56 Βλ. άρθρο 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε′, του ΓΚΠΔ. Η διάταξη αυτή προσομοιάζει σε έναν βαθμό με τη ρήτρα ευελιξίας του άρθρου 352 ΣΛΕΕ, η οποία επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη λήψη μέτρων αναγκαίων για την επίτευξη θεμιτού σκοπού, έστω και αν η θέσπισή τους δεν προβλέπεται ειδικώς.

57 Βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών) (C-204/21, EU:C:2023:442, σκέψη 339 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 71). Βλ., αντιθέτως, απόφαση Agentsia po vpisvaniyata, σκέψεις 107 έως 110, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν στηρίζεται σε έννομη υποχρέωση προβλεπόμενη από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, αλλά φαίνεται να διενεργείται επ' ευκαιρία της εκτέλεσης καθήκοντος προς το δημόσιο συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, στοιχείο ε′, του ΓΚΠΔ.

58 Βλ. απόφαση Agentsia po vpisvaniyata, σκέψη 83. Βλ., επίσης, κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2024, État belge (Επεξεργασία δεδομένων από επίσημη εφημερίδα) (C-231/22, EU:C:2024:7, σκέψεις 35 έως 38).

59 Μια τέτοια επεξεργασία πρέπει να γίνει δεκτό ότι προβλέπεται από τον νόμο, κατά την έννοια του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη (απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 72).

60 Στις προτάσεις του στην υπόθεση I. (Πώληση βάσεως δεδομένων) (C-693/22, EU:C:2024:162, σημείο 68), ο γενικός εισαγγελέας P. Pikamäe εκτίμησε ότι τούτο προϋποθέτει, ειδικότερα, την ύπαρξη νομικών διατάξεων που να μνημονεύουν ρητώς τη φύση και το αντικείμενο της επεξεργασίας.

61 Απόφαση Agentsia po vpisvaniyata, σκέψη 104. Βλ., επίσης, άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ΓΚΠΔ, το οποίο καθιερώνει την αρχή του περιορισμού του σκοπού και ορίζει ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέγονται για «καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς». Κατά την αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ, «[ο]ι συγκεκριμένοι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σαφείς, νόμιμοι και προσδιορισμένοι κατά τον χρόνο συλλογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα […]».

45. Από τη δικογραφία την οποία έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει αν τηρήθηκε εν προκειμένω η απαίτηση σύμφωνα με την οποία ο σκοπός ή οι σκοποί της επεξεργασίας πρέπει να «καθορίζονται στην εν λόγω νομική βάση». Με τις παρατηρήσεις της ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η κρατική υπηρεσία προστασίας δεδομένων επισήμανε ότι ο νόμος περί του μητρώου εταιριών δεν προσδιορίζει συγκεκριμένο σκοπό (ή σκοπούς) για τον οποίον είναι αναγκαία η επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας. Ως εκ τούτου, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει αν η εν λόγω απαίτηση του άρθρου 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ πληρούται όσον αφορά τους τρεις επίμαχους σκοπούς. Η μη τήρηση της επίμαχης απαίτησης θα καταστήσει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αντίθετη προς το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ [62]. Λαμβανομένης υπόψη της ποικιλομορφίας των νομοτεχνικών μεθόδων στα 27 κράτη μέλη, φρονώ ότι αρκεί ο επίμαχος σκοπός (ή σκοποί) να μπορεί να συνάγεται με «επαρκή βεβαιότητα» από το κείμενο της νομοθεσίας ή το νομοθετικό της πλαίσιο [63].

46. Οι απαιτήσεις που απορρέουν από το άρθρο 6, παράγραφος 3, του ΓΚΠΔ, κατά τις οποίες η επεξεργασία πρέπει να ανταποκρίνεται σε σκοπό δημόσιου συμφέροντος και να είναι ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό, αποτελούν έκφραση των απαιτήσεων του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη και πρέπει να ερμηνεύονται υπό το πρίσμα της διάταξης αυτής. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δεν αποτελούν απόλυτα προνόμια, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε σχέση με τη λειτουργία τους εντός της κοινωνίας και να σταθμίζονται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα. Επομένως, επιτρέπεται η επιβολή περιορισμών, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, προβλέπονται από τον νόμο και σέβονται το βασικό περιεχόμενο των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και την αρχή της αναλογικότητας. Κατά πάγια νομολογία, η αναλογικότητα μέτρων τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα την επέμβαση στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη επιτάσσει την τήρηση των απαιτήσεων της καταλληλότητας και της αναγκαιότητας [64], καθώς και της απαίτησης που αφορά τον stricto sensu αναλογικό χαρακτήρα των μέτρων αυτών σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό [65]. Επομένως, πρέπει να εκτιμηθεί αν με την επίμαχη εθνική νομοθεσία πληρούται η απαίτηση μιας ισόρροπης στάθμισης μεταξύ των συμφερόντων που επιδιώκει το κράτος μέλος και των συμφερόντων των θιγόμενων προσώπων [66]. Ως εκ τούτου, πρέπει να αξιολογηθεί η σοβαρότητα της επέμβασης που αυτή συνεπάγεται στα θεμελιώδη δικαιώματα του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και να διαπιστωθεί αν η σημασία του επιδιωκόμενου σκοπού γενικού συμφέροντος τελεί σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα της επέμβασης [67].

62 Βλ., επίσης, άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β′, του ΓΚΠΔ.

63 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 2024, État belge (Επεξεργασία δεδομένων από επίσημη εφημερίδα) (C-231/22, EU:C:2024:7, σκέψη 30).

64 Κατά συνέπεια, πρέπει να εξακριβωθεί αν η επέμβαση στα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, η οποία απορρέει από την πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις πληροφορίες κάθε μετόχου, περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο, υπό την έννοια ότι ο σκοπός δεν θα μπορούσε ευλόγως να επιτευχθεί κατά τρόπο εξίσου αποτελεσματικό με άλλα μέσα τα οποία θίγουν λιγότερο τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων των δεδομένων. Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψη 66.

65 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψη 63 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία.

66 Απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψεις 69 και 70 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψεις 59 έως 66 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία. Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 4 του ΓΚΠΔ.

67 Απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 98).

47. Για να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της επέμβασης, πρέπει ιδίως να ληφθεί υπόψη η φύση των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, ειδικότερα, ο τυχόν ευαίσθητος χαρακτήρας των δεδομένων, καθώς και η φύση και οι συγκεκριμένες λεπτομέρειες της επεξεργασίας τους, ιδίως ο αριθμός των προσώπων που έχουν πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα και ο τρόπος προσβάσεως σε αυτά [68].

48. Δεν αμφισβητείται ότι οι πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση του ευρύτερου κοινού σχετικά με έναν μέτοχο φυσικό πρόσωπο περιλαμβάνουν το όνομα, το επώνυμο και τον αριθμό ταυτότητάς του, τη διεύθυνση επικοινωνίας του, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του [69], την κατηγορία, τον αριθμό των δικαιωμάτων ψήφου που αντιστοιχούν στις μετοχές του και τον αριθμό των ψήφων που συνδέονται με αυτές [70]. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να καταστήσουν δυνατή την κατάρτιση προφίλ που αφορά, αφενός, ορισμένα προσωπικά στοιχεία ταυτοποίησης και, αφετέρου, τουλάχιστον σε ορισμένο βαθμό, την κατάσταση της περιουσίας του οικείου προσώπου στη Λεττονία, καθώς και τους ειδικούς οικονομικούς τομείς και τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις στις οποίες έχει επενδύσει στη Λεττονία. Οι εν λόγω πληροφορίες είναι εύκολα προσβάσιμες σε δυνητικά απεριόριστο αριθμό προσώπων λόγω, μεταξύ άλλων, του γεγονότος ότι είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο του μητρώου εταιριών. Υπάρχει δυνατότητα ελεύθερης πρόσβασης σε αυτές για λόγους άσχετους προς τους σκοπούς τους οποίους επιδιώκει η επίμαχη εθνική νομοθεσία [71] ενώ υπάρχει δυνατότητα αποθήκευσης, διάδοσης και μπορούν να υποβληθούν σε περαιτέρω επεξεργασία. Η εύκολη πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις επίμαχες πληροφορίες εκθέτει τα υποκείμενα των δεδομένων σε ενδεχόμενη κατάχρηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, καθιστώντας ακόμη δυσκολότερο, αν όχι ανέφικτο, για τα υποκείμενα των δεδομένων να αμυνθούν αποτελεσματικά έναντι των καταχρήσεων. Επομένως, η επίμαχη πρόσβαση συνιστά σοβαρή επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη [72].

1. Επί της υπάρξεως σκοπού γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση

49. Οι τρεις σκοποί της επίμαχης εθνικής ρύθμισης τους οποίους αναφέρει το αιτούν δικαστήριο [73] είναι, κατ' αρχήν, προς το δημόσιο συμφέρον της Ένωσης και, κατά συνέπεια, θεμιτοί [74]. Δύνανται να δικαιολογήσουν ακόμη και σοβαρές επεμβάσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται η αρχή της αναλογικότητας [75].

68 Απόφαση της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψεις 98 και 99 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Βλ. επίσης απόφαση της 4ης Ιουλίου 2023, Meta Platforms κ.λπ. (Γενικοί όροι χρήσης κοινωνικού δικτύου) (C-252/21, EU:C:2023:537, σκέψη 134), σχετικά με τη σημασία της έκτασης της επίμαχης επεξεργασίας.

69 Εφόσον ο μέτοχος έχει ζητήσει από την εταιρία να χρησιμοποιεί τη διεύθυνση αυτή προς τον σκοπό επικοινωνίας μαζί του.

70 Βλ. άρθρο 235, παράγραφος 1, του εμπορικού κώδικα.

71 Όπως επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο.

72 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψεις 41 έως 44, και εκεί μνημονευόμενη νομολογία.

73 Στις προτάσεις του στην υπόθεση Digi Távközlési és Szolgáltató (C-77/21, EU:C:2022:248, σημείο 40), ο γενικός εισαγγελέας P. Pikamäe ανέφερε ότι στην πράξη είναι πολύ πιθανό τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα να συλλέγονται ή να υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία για πλείονες σκοπούς. Τούτο προβλέπεται και αναγνωρίζεται σαφώς από τον ΓΚΠΔ, όπως προκύπτει από τη διατύπωση του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο β' και του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχείο α', καθώς και από τις αιτιολογικές σκέψεις 32 και 50 του εν λόγω κανονισμού

74 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 5ης Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών) (C-204/21, EU:C:2023:442, σκέψη 353).

75 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία.

50. Όσον αφορά τον σκοπό που συνίσταται στη διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος *και* στην προστασία των συμφερόντων των τρίτων, φρονώ ότι απλώς και μόνον η διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος αποτελεί μια μάλλον ασαφή και αόριστη επιδίωξη και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να μην αποτελεί θεμιτό σκοπό από μόνη της. Επομένως, προς αποφυγή κάθε αμφιβολίας, εκτιμώ, υπό την επιφύλαξη εξακρίβωσης από το αιτούν δικαστήριο, ότι ο κρίσιμος σκοπός της λεττονικής νομοθεσίας είναι η διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος *για* την προστασία των συμφερόντων των τρίτων. Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 50, παράγραφος 2, στοιχείο ζ', ΣΛΕΕ[76], το οποίο αναφέρεται, κατ' ουσίαν, στην προστασία των μετόχων και των τρίτων[77], είμαι της γνώμης ότι ο εν λόγω σκοπός αποτελεί σκοπό γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

51. Στην απόφαση Luxembourg Business Registers[78], το Δικαστήριο έκρινε ότι η πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας μέσω της παροχής στο ευρύ κοινό πρόσβασης στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους συνιστά σκοπό γενικού συμφέροντος δυνάμενο να δικαιολογήσει ακόμη και σοβαρές επεμβάσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη[79]. Φρονώ ότι η λογική στην οποία στηρίζεται η ως άνω απόφαση μπορεί να εφαρμοστεί και στην υπό κρίση υπόθεση.

52. Όσον αφορά τη δημοσιοποίηση πληροφοριών που είναι αναγκαίες για την επιβολή κυρώσεων, το Δικαστήριο έκρινε ότι μπορούν να επιβληθούν περιοριστικά μέτρα όσον αφορά την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης ασκήσεως των επαγγελματικών δραστηριοτήτων και την άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας. Τα εν λόγω περιοριστικά μέτρα πρέπει να ανταποκρίνονται σε επιδιωκόμενους σκοπούς γενικού συμφέροντος –όπως οι σκοποί της εξωτερικής δράσης της Ένωσης που καθορίζονται στο άρθρο 21 ΣΕΕ– και δεν πρέπει να συνιστούν, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση η οποία θίγει την ίδια την ουσία των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων[80]. Εκτιμώ, κατ' επέκταση, ότι η επιβολή τέτοιων περιοριστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της λήψης μέτρων για την παροχή πρόσβασης στις πληροφορίες που είναι αναγκαίες ώστε να διασφαλιστεί η εν λόγω επιβολή, αποτελεί σκοπό γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

[76] Πρόκειται για μία από τις νομικές βάσεις της οδηγίας 2017/1132.

[77] Βλ., επίσης, απόφαση Manni (σκέψεις 49 έως 51), η οποία συνδέει i) την πρόσβαση σε ουσιώδη στοιχεία σχετικά με τη σύσταση των εμπορικών εταιριών και με τις εξουσίες των ατόμων που τις εκπροσωπούν· με ii) την προστασία των συμφερόντων τρίτων εν γένει.

[78] Βλ. σκέψεις 58 και 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα G. Pitruzzella στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Luxembourg Business Registers (C-37/20 και C-601/20, EU:C:2022:43, σημεία 143 έως 145 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 2ας Μαρτίου 2023, PrivatBank κ.λπ. (C-78/21, EU:C:2023:137, σκέψη 61).

[79] Βλ., επίσης, οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ 2015, L 141, σ. 73), και οδηγία (ΕΕ) 2024/1640 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 2024 σχετικά με τους μηχανισμούς που πρέπει να συγκροτήσουν τα κράτη μέλη για την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τους σκοπούς της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΕΕ L 2024/1640). Επισημαίνω ότι το άρθρο 43 της οδηγίας 2015/849 ορίζει ότι «[η] επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει της παρούσας οδηγίας με σκοπό την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας όπως αναφέρονται στο άρθρο 1 θεωρείται ζήτημα δημόσιου συμφέροντος σύμφωνα με τον [ΓΚΠΔ]».

[80] Πρβλ. απόφαση της 28ης Μαρτίου 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, σκέψεις 148 έως 150).

2. Επί του κατάλληλου, αναγκαίου και αναλογικού χαρακτήρα της επίμαχης επέμβασης stricto sensu

α) Ο στόχος της διασφάλισης διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προστασία των συμφερόντων τρίτων

53. Για τους λόγους που εξέθεσα στο σημείο 31 των παρουσών προτάσεων, δεν θεωρώ ότι η προβλεπόμενη από το επίμαχο λεττονικό δίκαιο υποχρέωση η οποία αφορά κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας, ανεξαρτήτως του αν έχει ειδικά καθήκοντα ή εξουσίες εντός της εταιρίας, προωθεί ή προάγει τον σκοπό της διασφάλισης διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προστασία των συμφερόντων των τρίτων. Εξάλλου, μολονότι η οδηγία 2017/1132 δεν έχει εξαντλητικό χαρακτήρα και περιορίζεται στην εναρμόνιση και τον συντονισμό ορισμένων πτυχών του εταιρικού δικαίου, από τη δικογραφία την οποία έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει ότι η εν λόγω οδηγία [81] αποδείχθηκε ανεπαρκής για τη διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προστασία των συμφερόντων των τρίτων, πράγμα που κατέστησε, ως εκ τούτου, αναγκαία τη θέσπιση της επίμαχης εθνικής ρύθμισης [82]. Ως εκ τούτου, φρονώ ότι η επέμβαση δεν είναι κατάλληλη και αναγκαία. Φρονώ επίσης ότι η εν λόγω νομοθεσία είναι δυσανάλογη stricto sensu, καθόσον δεν πληρούται η απαίτηση μιας ισόρροπης στάθμισης μεταξύ των συμφερόντων που επιδιώκει ο Λεττονός νομοθέτης και των συμφερόντων των μετόχων.

β) Οι στόχοι της δημιουργίας ενός περιβάλλοντος που προωθεί την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, καθώς και τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων

54. Η προβλεπόμενη από το λεττονικό δίκαιο υποχρέωση να καθίστανται διαθέσιμες στο ευρύτερο κοινό ορισμένες συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τους μετόχους των ανωνύμων εταιριών λεττονικού δικαίου και η συνακόλουθη έλλειψη υποχρέωσης αποδείξεως εννόμου συμφέροντος για την πρόσβαση σε αυτές είναι, κατά τη γνώμη μου, πρόσφορες για την επίτευξη των σκοπών γενικού συμφέροντος που συνίστανται στη δημιουργία περιβάλλοντος το οποίο προωθεί και προάγει την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, καθώς και τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων. Εκτιμώ, κατ' αναλογία προς την απόφαση Luxembourg Business Registers, ότι ο δημόσιος χαρακτήρας της επίμαχης προσβάσεως και η συνακόλουθη αυξημένη διαφάνεια, η οποία καθιστά δυνατό τον αυξημένο δημόσιο έλεγχο σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους των ανωνύμων εταιριών, συμβάλλουν στην επίτευξη αυτών των σκοπών γενικού συμφέροντος [83].

[81] Και η εθνική νομοθεσία μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

[82] Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να ελέγξει το ζήτημα αυτό.

[83] Βλ. απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψη 67. Βλ., επίσης, κατ' αναλογίαν, αποφάσεις της 1ης Αυγούστου 2022, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (C-184/20, EU:C:2022:601, σκέψη 83) και της 5ης Ιουνίου 2023, Επιτροπή κατά Πολωνίας (Ανεξαρτησία και ιδιωτική ζωή των δικαστών) (C-204/21, EU:C:2023:442, σκέψη 367).

55. Επομένως, πρέπει να εξακριβωθεί αν οι δύο ως άνω σκοποί θα μπορούσαν εύλογα να επιτευχθούν κατά τρόπο εξίσου αποτελεσματικό με άλλα μέσα τα οποία θίγουν λιγότερο τα δικαιώματα των μετόχων των οικείων ανωνύμων εταιριών[84] και αν η επίμαχη επέμβαση είναι δυσανάλογη stricto sensu σε σχέση με τους ως άνω σκοπούς, εκτίμηση η οποία απαιτεί ιδίως να γίνει στάθμιση μεταξύ της σημασίας των σκοπών και της σοβαρότητας της επέμβασης.

56. Όσον αφορά τον σκοπό της δημιουργίας περιβάλλοντος που προωθεί και προάγει την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι τα πρόσωπα πλην των υπόχρεων οντοτήτων, τα οποία απαριθμούνται στο άρθρο 2 της οδηγίας 2015/849[85], «ενδέχεται επίσης να έχουν έννομο συμφέρον για τη διενέργεια ελέγχου επί των πελατών με δική τους πρωτοβουλία». Επιπλέον, δυνάμει του άρθρου 3.[1] του Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likums (νόμου για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων), η υποχρέωση αναφοράς ύποπτων συναλλαγών επιβάλλεται και σε πρόσωπα και όχι μόνον, μεταξύ άλλων, στις υπόχρεες οντότητες.

57. Όσον αφορά την επιβολή κυρώσεων, κατά το αιτούν δικαστήριο, το Συμβούλιο εκδίδει κανονισμούς οι οποίοι συχνά περιλαμβάνουν περιοριστικά οικονομικά μέτρα, και ειδικότερα: i) δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων προσώπων και οντοτήτων που έχουν κατονομασθεί και ii) απαγόρευση διάθεσης κεφαλαίων και οικονομικών πόρων στα εν λόγω πρόσωπα και στις εν λόγω οντότητες[86]. Επιπλέον, η πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με όλους τους μετόχους ανώνυμης εταιρίας μπορεί να είναι αναγκαία, δεδομένου ότι, κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, του νόμου για τις διεθνείς κυρώσεις και τις εθνικές κυρώσεις της Δημοκρατίας της Λεττονίας[87], κάθε πρόσωπο υποχρεούται να τηρεί και να εφαρμόζει διεθνείς και εθνικές κυρώσεις.

58. Κρίνω σκόπιμο να επισημάνω ότι το Δικαστήριο υπενθύμισε στην απόφαση Luxembourg Business Registers[88] ότι η καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας αποτελεί *πρωτίστως* έργο των δημόσιων αρχών καθώς και των οντοτήτων, όπως τα πιστωτικά ιδρύματα ή τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα, οι οποίες λόγω των δραστηριοτήτων τους υπόκεινται σε ειδικές υποχρεώσεις στον συγκεκριμένο τομέα. Εν πάση περιπτώσει, το άρθρο 30, παράγραφος 5, της οδηγίας 2015/849 διασφαλίζει ότι όχι μόνον οι αρμόδιες αρχές, οι μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών της Ένωσης[89] και οι υπόχρεες οντότητες, αλλά και κάθε πρόσωπο ή οργανισμός που μπορεί να αποδείξει έννομο συμφέρον έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους[90], μεταξύ άλλων, των εταιριών[91].

84 Του σεβασμού της ιδιωτικής τους ζωής και της προστασίας των δεδομένων τους προσωπικού χαρακτήρα.

85 Οι υπόχρεες οντότητες έχουν πρόσβαση στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη. Βλ., μεταξύ άλλων, κεφάλαιο ΙΙ της εν λόγω οδηγίας.

86 Πρβλ. σημείο 30 του εγγράφου της Γενικής Γραμματείας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Περιοριστικά μέτρα (κυρώσεις) – Επικαιροποίηση των βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ για την αποτελεσματική εφαρμογή περιοριστικών μέτρων», 11623/24, της 3ης Ιουλίου 2024, διαθέσιμο στο https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11623-2024-INIT/en/pdf (στο εξής: βέλτιστες πρακτικές).

87 Βλ. γραπτές παρατηρήσεις της Λεττονικής Κυβερνήσεως, παράγραφος 40. Βλ. επίσης άρθρο 5 του νόμου για τις διεθνείς και εθνικές κυρώσεις της Δημοκρατίας της Λεττονίας.

88 Βλ. σκέψη 83.

89 Έχουν πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες σε όλες τις περιπτώσεις χωρίς περιορισμούς.

90 Όπως ορίζεται στο άρθρο 3, σημείο 6, της οδηγίας 2015/849.

91 Τούτο πρέπει να συνδυάζεται με άλλες δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με εταιρίες όπως οι προβλεπόμενες από την οδηγία 2017/1132.

59. Όσον αφορά τα περιοριστικά μέτρα, όπως ανέφερα στις προτάσεις μου στην υπόθεση Čiekuri-Shishki [92], ένας κανονισμός ο οποίος προβλέπει περιοριστικά μέτρα εφαρμόζεται κατά κύριο λόγο από τα κρατικά όργανα που διαθέτουν εξειδίκευση στον τομέα της χρηματοοικονομικής εποπτείας. Τα όργανα αυτά διαθέτουν τα αναγκαία μέσα και, ως εκ τούτου, έχουν την εξουσία να εφαρμόζουν τις προβλεπόμενες οικονομικές κυρώσεις, όπως η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων, η απαγόρευση χορήγησης πιστώσεων ή πραγματοποίησης πληρωμών προς ορισμένα πρόσωπα ή φορείς. Σε αυτά εναπόκειται να λαμβάνουν συγκεκριμένα μέτρα κατά των προσώπων και οργανώσεων που περιλαμβάνονται στους καταλόγους τους οποίους προβλέπει ο κανονισμός.

60. Ωστόσο, όπως υπενθυμίζεται στις βέλτιστες πρακτικές [93], «*όλα τα πρόσωπα* και οι οντότητες που υπάγονται στη δικαιοδοσία της Ένωσης υποχρεούνται να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για κάθε διαθέσιμη πληροφορία που θα διευκόλυνε την εφαρμογή των περιοριστικών μέτρων οικονομικού χαρακτήρα» [94]. Επιπλέον, οι κανονισμοί που προβλέπουν περιοριστικά μέτρα απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση διάθεση κεφαλαίων ή οικονομικών πόρων σε κατονομαζόμενα πρόσωπα ή οντότητες [95]. Φρονώ ότι η εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα πλην της ανεξέλεγκτης πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όλων των μετόχων, επί παραδείγματι με την κατά περίπτωση αίτηση πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν τους μετόχους [96]. Ειδικότερα, όταν ένα πρόσωπο έχει λόγους να υποπτεύεται ότι ενδεχομένως διαθέτει κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους, άμεσα ή έμμεσα, σε κατονομαζόμενα πρόσωπα ή οντότητες, έχει σαφές έννομο συμφέρον να ζητήσει πληροφορίες από το μητρώο εταιριών στο πλαίσιο αυτό. Πρέπει επίσης να τονιστεί ότι, ελλείψει εννόμου συμφέροντος, θα ήταν υπερβολικά επαχθές και δυσανάλογο να απαιτείται από όλα τα πρόσωπα να ελέγχουν διαρκώς την ταυτότητα καθενός από τους μετόχους όλων των επιχειρηματικών τους εταίρων [97]. Τούτο καθίσταται ακόμη πιο προφανές καθόσον οι μέτοχοι ανώνυμης εταιρίας ενδέχεται να αλλάζουν συχνά.

61. Συνεπώς, μολονότι η ανεξέλεγκτη πρόσβαση του ευρύτερου κοινού στις πληροφορίες σχετικά με τους μετόχους ανωνύμων εταιριών σύμφωνα με την επίμαχη λεττονική νομοθεσία μπορεί να συμβάλλει σε ορισμένο βαθμό στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων, καθώς και στην επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων, εκτιμώ, κατ' αναλογία προς την απόφαση Luxembourg Business Registers [98], ότι δεν είναι απολύτως αναγκαία για τους εν λόγω σκοπούς. Επιπλέον, τα οφέλη που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προκύψουν από μια τέτοια επεξεργασία δεν αντισταθμίζουν τη σοβαρή επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη [99].

92 Υπόθεση C-480/24 (EU:C:2025:672, σημείο 34).

93 Βλ. παράγραφο 41.

94 Η υπογράμμιση δική μου.

95 Βλ. επίσης, ενδεικτικά, άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 269/2014 του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ 2014, L 78, σ. 6), όπως τροποποιήθηκε με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2022/1985 του Συμβουλίου, της 20ής Οκτωβρίου 2022 (ΕΕ 2022, L 272I, σ. 1). Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2019, SH (C-168/17, EU:C:2019:36, σκέψεις 51 και 53 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

96 Βλ., επί παραδείγματι, τη διαδικασία υποβολής αιτήσεως για την παροχή πληροφοριών περιορισμένης χρήσεως βάσει του νόμου για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών και τους περιορισμούς της, η οποία εκτίθεται στα σημεία 20 και 63 έως 65 των παρουσών προτάσεων.

97 Που είναι ανώνυμες εταιρίες.

98 Βλ. σκέψη 76 της εν λόγω απόφασης.

99 Βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Luxembourg Business Registers (σκέψη 85).

62. Θα ήθελα επίσης να επισημάνω ότι, καθόσον, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 6, της οδηγίας 2015/849, ο πραγματικός δικαιούχος μιας εταιρίας είναι το φυσικό πρόσωπο ή τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν ή ελέγχουν, ιδίως το 25 % συν μια μετοχή του κεφαλαίου, η συλλογιστική του Δικαστηρίου στην απόφαση Luxembourg Business Registers εφαρμόζεται κατά μείζονα λόγο στην επίμαχη λεττονική νομοθεσία της υπό κρίση υπόθεσης, η οποία απαιτεί τη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας, ανεξαρτήτως του αν αυτός κατέχει ή όχι ελέγχουσες συμμετοχές.

63. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί αν η προβλεπόμενη από τον νόμο για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών διαδικασία υποβολής αιτήσεως για την παροχή πληροφοριών περιορισμένης χρήσεως μπορεί να θεωρηθεί ως εναλλακτικό μέσο με το οποίο οι επίμαχοι σκοποί θα μπορούσαν εύλογα να επιτευχθούν με εξίσου αποτελεσματικό τρόπο. Από το άρθρο 11, παράγραφος 4, και το άρθρο 14, παράγραφος 1, σημείο 1.[1], του νόμου για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών προκύπτει [100] ότι ένα πρόσωπο μπορεί να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που αφορούν τους μετόχους [101], εφόσον το ζητεί εγγράφως, αιτιολογεί το αίτημά του και αναφέρει τον σκοπό για τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες. Ο παραλήπτης των πληροφοριών αυτών αναλαμβάνει την υποχρέωση να τις χρησιμοποιεί μόνο για τους σκοπούς για τους οποίους ζητήθηκαν. Εάν η αίτηση παροχής πληροφοριών είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου και οι πληροφορίες ζητούνται μόνο σε ηλεκτρονική μορφή και δεν απαιτούν περαιτέρω επεξεργασία, οι πληροφορίες παρέχονται εντός 10 ημερών. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο διευκρίνισε ότι «το μητρώο εταιριών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας δεδομένων και αποστολέας των πληροφοριών, *δεν είναι σε θέση να ελέγξει αν το πρόσωπο που ζητεί τις πληροφορίες έχει πράγματι έννομο συμφέρον για την απόκτησή τους*. Σε μια τέτοια περίπτωση, η απαίτηση επικλήσεως εννόμου συμφέροντος θα πρέπει να θεωρείται τυπική προϋπόθεση για την απόκτηση των πληροφοριών» [102].

64. Αρκεί η επισήμανση ότι η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του νόμου για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των πυρηνικών όπλων [103], καθώς και για την επιβολή των κυρώσεων πρέπει να συμμορφώνονται με το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως με τον ΓΚΠΔ και την αρχή της αναλογικότητας. Δεδομένου ότι το άρθρο 30, παράγραφος 5, της οδηγίας 2015/849 απαιτεί οι πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους να είναι προσβάσιμες όχι μόνο, μεταξύ άλλων, στις αρμόδιες αρχές και στις υπόχρεες οντότητες, αλλά και σε κάθε πρόσωπο ή οργανισμό που μπορεί να αποδείξει έννομο συμφέρον, η διευκρίνιση του αιτούντος δικαστηρίου ότι το μητρώο εταιριών ενδέχεται να μην είναι σε θέση να ελέγξει αν ένα πρόσωπο έχει τέτοιο συμφέρον [104] προκαλεί σύγχυση όσον αφορά την υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη από την ανωτέρω διάταξη [105].

65. Εν πάση περιπτώσει, η διαδικασία πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν τους μετόχους κατά το άρθρο 11, παράγραφος 4, και το άρθρο 14, παράγραφος 1, σημείο 1.[1], του νόμου για την ελεύθερη παροχή πληροφοριών [106], η οποία μνημονεύεται στα σημεία 20 και 63 των παρουσών προτάσεων, δεν φαίνεται υπερβολικά επαχθής ή χρονοβόρα και αποσκοπεί στον in concreto

100 Υπό την επιφύλαξη εξακρίβωσης από το αιτούν δικαστήριο.

101 Στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, το αιτούν δικαστήριο κάνει λόγο για «πληροφορίες περιορισμένης χρήσεως».

102 Η υπογράμμιση δική μου.

103 Η οδηγία 2015/849 προβαίνει απλώς σε ελάχιστη εναρμόνιση, καθόσον το άρθρο 5 αυτής επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν ή να διατηρούν σε ισχύ αυστηρότερες διατάξεις για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, εντός των ορίων της νομοθεσίας της Ένωσης (απόφαση της 2ας Μαρτίου 2023, PrivatBank κ.λπ., C-78/21, EU:C:2023:137, σκέψη 64).

104 Έστω και όσον αφορά τους μετόχους γενικά.

105 Βλ. απόφαση Luxembourg Business Registers, σκέψη 72. Βλ. επίσης άρθρο 30, παράγραφος 3, της οδηγίας 2015/849.

106 Από τη δικογραφία την οποία έχει στη διάθεσή του το Δικαστήριο δεν προκύπτει σαφώς αν οι εν λόγω διατάξεις συνδέονται.

συγκερασμό των διαφόρων διακυβευόμενων συμφερόντων. Ως εκ τούτου, φαίνεται[107] ότι η εν λόγω εθνική διαδικασία αποτελεί μέσο με το οποίο οι επίμαχοι σκοποί θα μπορούσαν εύλογα να επιτευχθούν με εξίσου αποτελεσματικό τρόπο.

66. Ως εκ τούτου, φρονώ[108] ότι η προβλεπόμενη από το λεττονικό δίκαιο απαίτηση να καθίστανται διαθέσιμες στο ευρύτερο κοινό ορισμένες συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τους μετόχους των ανωνύμων εταιριών λεττονικού δικαίου και η συνακόλουθη έλλειψη υποχρέωσης απόδειξης εννόμου συμφέροντος για την πρόσβαση σε αυτές, προκειμένου να δημιουργηθεί περιβάλλον το οποίο προωθεί και προάγει την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, καθώς και τη διαθεσιμότητα των αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων, είναι stricto sensu δυσανάλογη.

VI. Πρόταση

67. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Συνταγματικό Δικαστήριο, Λεττονία) ως εξής:

1) Το άρθρο 14, στοιχείο δ′ και το άρθρο 16, παράγραφος 3, της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2017, σχετικά με ορισμένες πτυχές του εταιρικού δικαίου,

   έχουν την έννοια ότι η φράση πρόσωπα που «συμμετέχουν στη διοίκηση, στην εποπτεία, ή στον έλεγχο της εταιρίας», η οποία χρησιμοποιείται στο άρθρο 14, στοιχείο δ′, της οδηγίας 2017/1132, δεν αφορά κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας. Ένα κράτος μέλος δεν υποχρεούται να δημοσιοποιεί πληροφορίες που αφορούν κάθε μέτοχο ανώνυμης εταιρίας και να τις καθιστά διαθέσιμες για το κοινό στο μητρώο κατά το άρθρο 16, παράγραφος 3, της οδηγίας 2017/1132.

2) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ειδικότερα τα άρθρα 5 και 6 αυτού,

   έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει την επεξεργασία ορισμένων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των μετόχων ανώνυμης εταιρίας, ήτοι να καθίστανται αυτά διαθέσιμα σε οποιοδήποτε πρόσωπο χωρίς να απαιτείται να αποδεικνύεται έννομο συμφέρον για την πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα, με σκοπό τη διασφάλιση διαφανούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος για την προστασία των συμφερόντων των τρίτων, την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής, καθώς και με σκοπό την παροχή των αναγκαίων πληροφοριών για την επιβολή εθνικών, διεθνών και ενωσιακών κυρώσεων.

[107] Υπό την επιφύλαξη εξακρίβωσης από το αιτούν δικαστήριο.

[108] Υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο.